

KEMAL VAROL

—
Türk
Edebiyatı
Roman
—

İLK BASKI
50 BİN
ADET

Onu Sevdiğim Zamanlar

Kemal Varol, 1977 yılında doğdu. Edebiyata şiirle başladı. *Yas Yüzükleri*, *Kin Divanı*, *Temmuzun On Sekizi* adlı şiir kitaplarından sonra bütünüyle düz yazıya yöneldi. *Jar*, *Haw*, *Ucunda Öliim Var*, *Âşıklar Bayramı*, *Kara Sis*, *Babamın Bağlaması*, *Onu Sevdığım Zamanlar* adlı yedi romanı, *Sahiden Hikâye* adlı bir hikâye kitabı ve *Demiryolu Öyküleri* ile *Memleket Garları* adında iki derlemesi yayımlandı. Sabit Fikir 2014 Yılın Romanı seçilen *Haw*'la 2014 Cevdet Kudret Roman Ödülü ve 2021 Fransa-Türkiye Edebiyat Ödülüne, *Sahiden Hikâye*'yle 2018 Sait Faik Hikâye Armağanı'na, *Âşıklar Bayramı*'yla 2019 Dünya Kitap Yılın Telif Kitabı ve Attilâ İlhan Roman Ödülü'ne, *Babamın Bağlaması*'yla 2023 Orhan Kemal Roman Armağanı'na değer görüldü. *Âşıklar Bayramı* romanı sinemaya uyarlandı. Romanları, İngilizce, Arapça, Fransızca ve Macarcaya çevrildi.

ONU SEVDİĞİM ZAMANLAR

Yazan: Kemal Varol

Editör: Aslı Güneş

Arapça şarkı çevirisi: Ahmad Zakaria-Melek Deniz Özdemir

Yayın hakları: © 2025 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Ekim 2025 / ISBN 978-625-5683-36-6

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Cüneyt Çomoğlu

Sayfa uygulama: Yasemin Çatal

Baskı: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1

Baha İş Merkezi. A Blok Kat: 2

34310 Haramidere-İstanbul

Tel. (212) 412 17 00

Sertifika no: 44452

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Onu Sevdiğim Zamanlar

Kemal Varol

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

İçindekiler

Birinci Bölüm: Geri Gönderme Merkezi.....	11
İkinci Bölüm: “Üzümler Gibi Tatlı, Beyaz Ellerin”	37
Üçüncü Bölüm: Bir Çıkar Yol	51
Dördüncü Bölüm: Soğuk İçiniz!.....	78
Beşinci Bölüm: İçimde Biri	93
Altıncı Bölüm: Veli Toplantısı.....	108
Yedinci Bölüm: Daima Var Olacağını Zannettiğim	124
Sekizinci Bölüm: Yanmışlar	132
Dokuzuncu Bölüm: Yol Kenarında	147
Onuncu Bölüm: İçeriden Çıkan Adam	163
On Birinci Bölüm: Misafir	175
On İkinci Bölüm: Son Halay	185
On Üçüncü Bölüm: Père Lachaise Mezarlığı	205
On Dördüncü Bölüm: Bir Kutu Tulum Peyniri.....	221
On Beşinci Bölüm: Hiç Acı Vermiyormuş Gibi.....	236
On Altıncı Bölüm: Seneler	251
On Yedinci Bölüm: Pasaport.....	268
On Sekizinci Bölüm: Bütün Romanların Sonunda.....	285

*“Paramparça olmuş bir hayatın
hikâyesi ancak ufak tefek parçalar halinde
anlatılabilir.”*

Rilke

*“Bazen düşünüyorum da, ben hiç var olmadım.
Sadece birinin uydurduğu bir karakterdim belki de.”*

Agota Kristof

Birinci Bölüm

Geri Gönderme Merkezi

*“Ona dokunuyordum,
onunla konuşuyordum ama acısına
sokulabilmek imkânsızdı.”*

Simone de Beauvoir

Onunla ilk kez, Paris’in otuz kilometre kuzeydoğusunda, Boulevard Périphérique çevre yolunun hemen yanı başındaki Geri Gönderme Merkezi’nde karşılaştığımda ömrünü nasıl bir zamanın içinde tükettiğini, ülkesinden, doğduğu topraklardan niye kaçtığını, o uzun ve meşakkatli yollarda başına neler geldiğini, Fransa’ya kadar nasıl ulaştığını, derdinin aslında ne olduğunu, bir gün her şeyi arkasında bırakıp sessizce yola çıktığında bana neden kırık dökük bir hikâye bırakacağını henüz bilmiyordum.

İtiraf etmeliyim ki, ana avludaki o garip kaçak, o zamana kadar hiçbir şekilde dikkatimi çekmemişti. Diğerlerinden pek bir farkı da yoktu bana kalırsa. Kendi halinde, sıradan biriydi benim için. Ama daha fazlası varmış. Meğer bütün ömrümü tepetaklak edecek, beni yeni bir hayatın sınırlarına taşıyacak, içimden bambaşka bir kadın çıkaracak hikâye o kalabalık avluda geziniyormuş.

İçimi bayan, sıkıcı, ötekilerden hiçbir farkı olmayan, öylesine geçip giden günlerimden birini yaşıyordum merkezde. Arada bir duvar saatine bakıp mesaimin bitmesini, isteksizliğimin ağırlığıyla eve dönmeyi, kendimi bir an önce yatağıma atmayı, tez elden uyuymayı bekliyordum o gün. İçimdeki o nedensiz sıkıntı ve bir türlü geçmeyen zaman yüzünden, üçüncü kattaki müdür odasında oturmuş, yeni vişneçürüğü süveterimin tiftiklenen tüylerini yolu-
yor, bir yandan da merkezin muhtelif noktalarını gösteren bilgisayar ekranındaki onlarca kamera görüntüsüne göz gezdirerek türlü milletlerden kaçakların ne yaptıklarını, müdahale etmemi gerektirecek bir aksaklık olup olmadığını anlamaya çalışıyordum.

Sohbet edenler, duvar dibinde çöküp hoparlörlerden adlarının çağrılmasını bekleyenler, volta atanlar, ibadet edenler, sınır dışı edilecekleri günü karşılamaya hazırlananlar, ülkelerine geri gönderilme korkusuyla sağa sola bakanlar, telefon kulübesinde sıraya girenlerle bildik, birbirinin tekrarı gibi akan görüntüler vardı ekranımda.

Bir an, o kalabalığın içinde –tүrlү dillerden bağrıış çağrıış seslerinin yükseldiğı, kaçakların geri gönderilmemek için görevlilere çeşitli bahaneler uydurdukları, canhıraş bir şekilde avukatlarını istedikleri, kendilerini almaya gelen görevlilere direndikleri, telefon kulübelerinde yakınlarıyla ağlayarak konuştukları o ana avluda– diğerlerine değilse de birden ona dikkat kesildim.

O adamın halinde nedenini bugün bile çözemediğim bir tuhaflık vardı çünkü. Diğerlerinin aksine avluda tek başına yürüyordu. Ne birine karşılık veriyor ne bir şey istiyor ne de omuz atan, gevrek gevrek gülüp dalga geçen, ceplerini yoklayan ya da ondan bir şeyler koparmaya çalışan umutsuz, türlü milletlerden kaçaklara cevap veriyordu. Bir kör veya görme yetisi iyice azalmış biri gibi gözlerini kısarak bakıyordu etrafa.

Kırklı yaşların sonlarında olmalıydı, belki de ellilerindeydi. Uzundu, çok zayıftı. Kir pas içindeki saç sakalı uzamıştı. Geri

Gönderme Merkezi'ne, sonu belirsiz bir hikâyeden koparılıp getirilmiş gibiydi. Tıpkı diğer kaçaklar gibi merkezin o gri renkteki, etrafı jiletli tel örgüler ve uyarı panolarıyla çevrili yüksek avlusunda, henüz gelmeyen baharı bekliyordu. Arada bir başını kaldırıp gökyüzüne bakıyor, sonra elini cebine koyup aylak aylak yürümeye devam ediyordu.

Aynı yazgıyı yaşadıkları için, kısa zamanda tuhaf bir dayanışmayla birbirlerine sokulan, merkezde fazla vakitleri olmayan diğer kaçakların aksine dalsız budaksız birine benziyordu. Kimseyle konuşmuyor, herhangi bir kaçağa yakınlık göstermiyordu. Üzerinde paspal giysiler vardı. Ona bol gelen, yırtık, solmuş, lime lime olmuş siyah pantolonunun belini, merkezde ip ve bağcık benzeri her şey yasak olduğu için üstünkörü bir şekilde karında bağlamıştı. Arada bir üstünden düşen pantolonunu boşta ki eliyle tutmaya çalışıyordu. Kırmızı siyah oduncu gömleği de tıpkı pantolonu gibi kir içindeydi.

Ekranı biraz daha büyütüp gözlerimi kameraya iyice yaklaştırdıca fark ettim: Yuvarlak çerçeveli gözlüklerinden birinin camı kırık. Tıpkı belinde güç bela duran pantolonu gibi, eski püskü gözlüğü de yüzünde zorlukla duruyordu. Arada bir yere düşen gözlüğünü tekrar gözüne geçirip ürkek ürkek etrafa bakmaya devam ediyordu.

Fazla üstelemeyip gözlerimi ekrandan almak üzereydim ki, adam merkezin ana avlusunda durup yüksek duvarlar yüzünden ancak bir kısmını görebildiği gökyüzüne baktı aniden. Etrafındaki kalabalık hareket halindeyken o put kesilmiş gibi öylece kaldı. Ona sırf bu yüzden dikkat kesildim belki de. Çünkü fazlasıyla tuhaftı yaptıkları.

Bu duruş sadece benim değil, avludaki kaçakların da dikkatini çekmişti. Aynı şaşkınlıkla baktılar ona. Bir iki kaçak onu itti ama o yerinden bir milim bile oynamadı. Ne yaptığını, derdinin ne olduğunu, neden öylece dikildiğini, gökyüzüyle ne alıp veremediğini anlamaya çalıştım bir süre. Bir şeye saygı duruşunda bulunuyor

gibiydi; kolları bacaklarına yapışık, kafası dimdik yukarıda, çok uzaklardan gelen görünmez bir buyruğa, duyduğu gür bir tekmile cevap verir gibi öylece hareketsiz, kaskatı kesilmişti.

Diğer kaçaklar, avludaki güvenlik görevlileriyle merkez çalışanları da tıpkı ilk anda benim yaptığım gibi ona gülüp geçtiler. Ama adamdaki bu gariplik aklımı karıştırmıştı. O güne kadar hakkında pek bir şey bilmediğim bu tuhaf kaçak, acaba gökte bir şey mi gördü ya da bir terslik mi var diye yerimden kalkıp pencereye yanaştım usulca. Pencerenin ahşap panjurlarını elimden düşürmediğim bir peçeteyle açıp merakla dışarı baktım.

Güneş, Boulevard Périphérique çevre yolunun üzerinden yavaş yavaş çekilmeye hazırlanıyordu. Gökyüzünde, ev serçeleri, oradan oraya gezinen gri bulutlar ve belirli aralıklarla üzerimizden geçen uçaklar dışında hiçbir şey yoktu. Tekrar bilgisayarımın başına geçip adamı daha iyi gören başka bir kamerayı açtım. Arkama yaslanıp o zamana kadar kim olduğuyla zerre kadar ilgilenmediğim bu adamın neden böyle put kesilmiş gibi durduğunu, gökyüzüne neden baktığını, orada ne aradığını anlamak istedim ama onun durumuna bir anlam vermek sahiden imkânsızdı.

Adeta taş kesilen kaçak yeniden hareketlenirken ekranı kapatmak üzereydim. Ama o, paspal ceplerindeki sol elini çıkarıp işaretparmağını göğşe doğru uzattığında öylece kalakaldım yerimde. Bizim o uzun, yorucu, büyü, ikimizi de bambaşka bir hayata sürükleyecek yara bere içindeki hikâyemiz, işte tam o anda, adamın işaretparmağını göğşe doğru kaldırmasıyla başladı sanırım.

Ne derdi olduğunu anlayamadım başta. Sol elinin baş ve işaretparmağıyla tuhaf hareketler yapıyordu. Bir orkestra şefi gibi parmağını göğşe sallayıp duruyordu durmadan. Ama onu bir süre daha izleyip oradan oraya gezinen parmaklarını dikkatle takip edince taşlar yerine oturmaya başladı. Parmaklarının arasından zarif bir kalem varmışçasına, pelür kâğıdını andıran göğşe, o saydam boşluğa yazı yazıyordu adam.

Gökyüzünde, sonsuzluğa açılan, doldurulmayı bekleyen devasa bir kâğıt varmış gibi, baş ve işaretparmağıyla durmadan yazıyor, gökteki o hayali satır bitince alt satıra iniyor, kendinden geçmişçesine içindekileri boşluğa dökmeye devam ediyordu. Bazen de o zamana kadar bütün yazdıklarından hoşnut kalmamış gibi diğer elindeki hayali silgiyle yazdığı her şeyi siliyor, sonra yeniden yazmaya koyuluyordu. Başta gülüp geçtim yaptıklarına ama sonra farkında olmadan merakla adama bakmaya devam ettim.

Hafızamı biraz daha zorlayınca bu adamı aslında zaman zaman avluda duvar dibinde, bazen sosyal alanın ıssız bir köşesinde, bazen de yemekhanenin gözlerden uzak masalarında hep tek başına sessizce otururken gördüğümü anımsadım. Geri Gönderme Merkezi, gelenler ve gidenlerle doluydu. Buraya getirilen kaçaklar en fazla yedi gün sonra ülkelerine zorla gönderilirken, bu adam haftalardır ortalıkta bir ev sahibi gibi gezinip duruyordu. Geç fark ettim, bu işte bir tuhaflık vardı. Bir kaçağın merkezde bu kadar süre kalması normal değildi.

Kuledeki güvenlik görevlilerine adamın adını sanını sordum telsizden ama aldığım cevap yalnızca bir koddan ibaretti:

“Suskun-84” dedi kuledeki görevli.

“Bu adamın bir adı yok mu?” diye sordum kızgın bir şekilde.

“Üzgünüm, Madame” dedi görevli. “Hakkında bir şey bilinmediği için sanırım ona bu kodu verdiler yalnızca.”

Adam, baş ve işaretparmağıyla göğse yazı yazmaya devam ederken, bu kaçağın kim olduğunu, neden ülkesine gönderilmediğini, merkezde ne kadar zamandan beri tutulduğunu, derdinin ne olduğunu anlamaya çalışıyordum hâlâ. Acaba avukatlar durumu na itiraz mı etti, hukuki bir sorun mu var, yoksa mahkeme sonucu mu bekleniyor diye yardımcılarımın gün boyu yenilerini getirdiği dosyaların arasından Suskun-84’ün pek de ağır olmayan dosyasını indirdim raftan. Bu tuhaf kaçağın üç haftadan beridir merkezde tutulduğunu da işte o gün dosyasına bakarken öğrendim.

Bazı aşklar unutarak değil, hatırlayarak biterdi belki de.

Zamanın bir tavuğun gagasında aktığı Arkanya, “yazmasaydım büyüyemezdim” diyen çocuklar, bir annenin kucağında hazla ve ölümle geçen çağlar, gırnatanın ezgisiyle durulan halaylar, fısıltıyla söylenen şarkılar, geceyi delip geçen kurşunlar, duvara asılı ölü fotoğrafları, havaya savrulan beyaz tül bentler ve kuruyan bir çiçeğin sessizliği...

Arkanya ile Paris arasında mekik dokuyan *Onu Sevdığım Zamanlar*, aşka, barışa, yersiz yurtsuzluğa ve hatırlamanın acısına dokunaklı bir ağıt. Sesini sınırların olmadığı ve insanın insana merhem olduğu bir yerden yükseltiyor: Ey insan, neredesin?

Romanları pek çok dile çevrilen, sinemaya uyarlanan, ödüller alan Kemal Varol, edebi coğrafyasını Paris-Arkanya hattına taşıdığı, iç içe geçen iki hikâyeyle ilerleyen bu romanda insanları ayıran değil, ortaklaştıran yaraları; suskunluğu sınırsızlığa dönüştüren büyü bir aşkı olağanüstü bir dille anlatıyor.

Onu Sevdığım Zamanlar insanlığın eksik şarkısını yeniden hatırlatan eşsiz bir roman.

QR kodu okutunuz		Dilitalı fiyat etiketi	tavsiye edilen KDV'siz satış fiyatı
			₺ 280

Sertifika no: 44918	ISBN 978-625-5683-36-6	
		Doğan Kitap